

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Lausunto 21.12.2022, HE 43/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Toimivan TV-markkinan kannalta olennainen asia on verkkolähetydirektiivin toimeenpano (25 h/m §). Siinä keskeistä olisi, että mietinnön perusteluihin kirjoitettaisiin esimerkiksi, että **”markkinaoikeudenkin vahvistama nykytilanne säilytetään lainsäädännössä ennallaan”**. Olisi myös perusteltua palauttaa lausuntokierrokselle annetun hallituksen esitysluonnoksen pykäläperusteluita mietintöön, kuten varsinkin seuraava lause: **”esimerkiksi alkuperäisen lähetyksen teknisenä kokoonpanijana tai lähettäjäyrittäjänä toimivaa yritystä ei pidetä edelleen lähettäjänä”**.

Lisäksi **tekijänoikeuslain 25h§:ään tulisi lisätä uusi 5 momentti**, jossa selvennetään verkkolähetydirektiivin 20 johdantokappaleen mukaisesti, että edelleen lähettämisenä ei pidetä ohjelmasignaalin jakelijan lähettäjäyrittäjälle tarjoamaa teknistä tapaa lähettäjäyrittäjän lähetyksen vastaanoton varmistamiseksi tai parantamiseksi:

Uusi 25 h § 5 momentti

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 25 f §:n mukaiseen lähettämiseen, kun lähetys tapahtuu lähettäjäyrittäjän toimesta tai valvonnassa ja vastuulla millä tahansa teknologialla samanaikaisesti ja muuttumattomana. Edellä 1 momentissa tarkoitettuna edelleen lähettämisenä ei pidetä ohjelmasignaalin jakelijan lähettäjäyrittäjälle tarjoamaa teknistä tapaa lähettäjäyrittäjän lähetyksen vastaanoton varmistamiseksi tai parantamiseksi.

Lisäksi **tekijänoikeuslain 25m§:ään tulisi lisätä uusi 2 momentti** varmistamaan, että suora sopiminen on myös suoran siirron menetelmän osalta aina mahdollista.

Uusi 25 m § 2 momentti

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta teoksen lähettämiseen suoran siirron menetelmällä, jos sen tekijä on luovuttanut oikeuden sen yleisölle välittämiseen sille lähettäjäyrittäjälle, jonka lähetystä lähettäminen suoran siirron menetelmällä koskee.

Edellä esitetyillä lisäyksillä **korostettaisiin ja varmistettaisiin sitä, että Suomen hyvin toimivaa tv-markkinan toimintaa ei tällä esityksellä muuteta**. Seuraavassa vielä perusteluita edellä mainituille täsmennyksille, joilla siis jatkossakin voitaisiin varmistaa nykyinen tasapuolinen ja toimiva sekä katsojille paras tv-lähetysten jakelumalli:

- Suomessa on jo pitkään ollut käytössä tasapuolinen ja toimiva tv-lähetysten jakelumalli, jossa **tv-yhtiöt hankkivat kaikki tekijänoikeudet** – ja maksavat tekijöille korvauksen – sisältöjensä välittämisestä koko Suomen tv-yleisölle riippumatta siitä, katsotaanko ohjelmaa kaapeli- vai antenniverkossa.
- Malli on **turvannut katsojille runsaasti maksuttomia kanavia**. Suomessa on parikymmentä julkis- tai mainosrahoitteista televisiokanavaa, mikä on selvästi enemmän kuin muissa Pohjoismaissa.

- TV-markkinamme poikkeaaakin olennaisesti muista Pohjoismaista: esimerkiksi Tanskassa kaapelioperaattori kokoaa ja myy kanavapaketin taloyhtiölle ja huolehtii myös sisältöjen tekijänoikeuskorvauksista. Suomessa kaapelioperaattorin rooli on erilainen: **meillä operaattori on tv-lähetysten tekninen välittäjä**. Sisällöistä, niiden hankinnasta ja **tekijänoikeusmaksuista huolehtivat tv-yhtiöt**. Tekijänoikeuden peruseriaatteen mukaisesti tekijällä on oikeus korvaukseen teoksensa käytöstä, mutta **tekijällä ei kuitenkaan ole oikeutta kaksinkertaiseen korvaukseen samasta asiasta**.
- OKM:n kuulemistilaisuudessa 15.2.2022 ja 24.11.2022 sekä myös muissa yhteyksissä OKM:n virkamiehiltä olemme ymmärtäneet, että **edellä kuvattuun Suomen nykytilaan ei ole tarkoitus aiheuttaa muutoksia**. Siksi tämä asia tulisi selkeästi tuoda esiin tekijänoikeuslainsäädännössä. Valitettavasti HE-muodossaan **lakiehdotus uhkaa jäädä tulkinnanvaraiseksi**. Se olisi huono asia ja siksi tarvitaan täsmennyksiä.

Kunnioittavasti

ELISA OYJ

Jyri Järvihaavisto
Yhteiskuntasuhdejohtaja

